

Webinar: Aan de slag met het ontwikkelen van je ondersteuningsstructuur

Waar gaat het webinar over?

Gemeenten en (lokale) partners zijn ontzettend gemotiveerd om woningeigenaren te ontzorgen met woningverduurzaming. Maar bij welke ondersteuning voelt een bewoner zich nu écht geholpen? Hoe ondersteun je niet alleen effectief maar ook efficiënt? En hoe ontwikkel je als gemeente een samenhangende structuur waarin lokale initiatieven tot hun recht komen? Die vragen onderzochten we de afgelopen jaren met de DoeTank Publieke Ontzorging. Alle inzichten hebben we vertaald naar een nieuwe website: <https://doetankontzorging.nl/>.

Tijdens dit webinar legden we onze eigen(wijze) werkwijze uit, en hoe je daarmee effectieve en efficiënte ondersteuning kan bieden aan bewoners. We leidden deelnemers rond op de nieuwe website, en hoe je deze kunt gebruiken om aan de slag te gaan met de (door)ontwikkeling van je lokale ondersteuningsstructuur.

Bekijk het webinar terug via deze link: [Zelf aan de slag met het ontwikkelen van je lokale ondersteuningsstructuur - Demio](#)

Wie spreken er vandaag?

Dieke Schutjens
DoeTank

Aylin Özalp
DoeTank

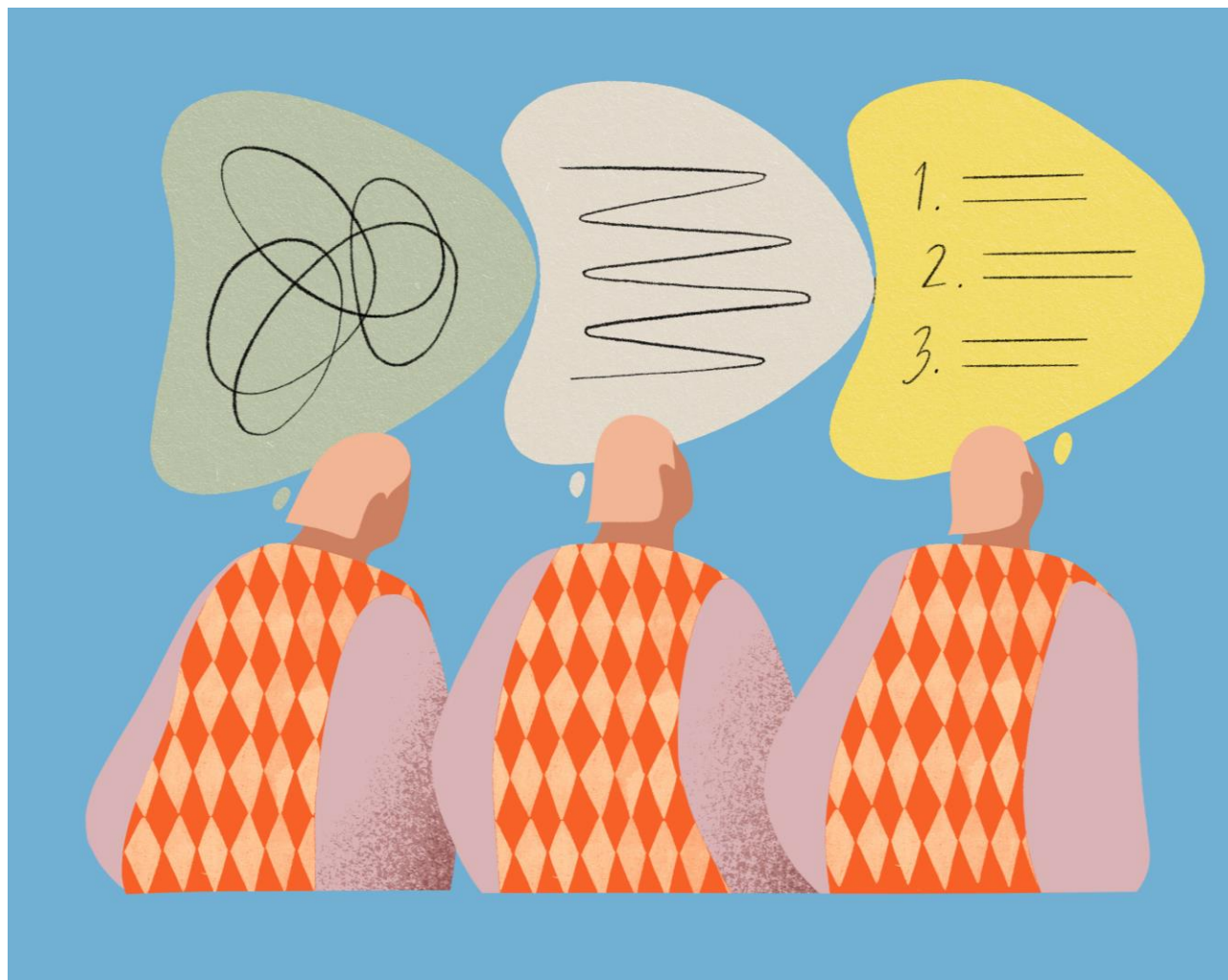
Jolanda Copier
Gemeente Krimpen
aan den IJssel

Rik van Berkel
Regionaal
Energie loket

In dit webinar gaan we het hebben over:

- Wat de DoeTank is
- Onze eigen(wijze) werkwijze
- Het ontwikkelen van je eigen lokale ondersteuningsstructuur
- Praktijkervaringen uit gemeente Krimpen aan den IJssel
- Rondleiding en gebruik website

In dit webinar gaan we het niet hebben over:

- Energiearmoede
- Regelingen zoals de NIP en SPOR
- Aanbevelingen voor nationaal beleid
- Activatie van bewoners

Wie nemen er deel vandaag?

Reageer in de chat op de poll

- ☒ Gemeente
- ☒ Bewonersinitiatief of energiecoöperatie
- ☒ Anders: reageer in de chat

Wat is de DoeTank?

Over de DoeTank

De DoeTank onderzoekt hoe gemeenten bewoners kunnen ontzorgen bij het toekomstbestendig maken van hun woning

En welke ondersteuning zij nodig hebben van Rijk en regio

Scope

- Particuliere woningeigenaren met **grondgebonden woning**
- **Focus op bewoners die willen en kunnen**, omdat zelfs voor deze doelgroep verduurzaming nu nog ingewikkeld is
- Wijken die nog **niet op korte termijn (<2030) van het gas** gaan
- Wijken **met lage kans** op collectieve warmte-oplossing

Leervragen

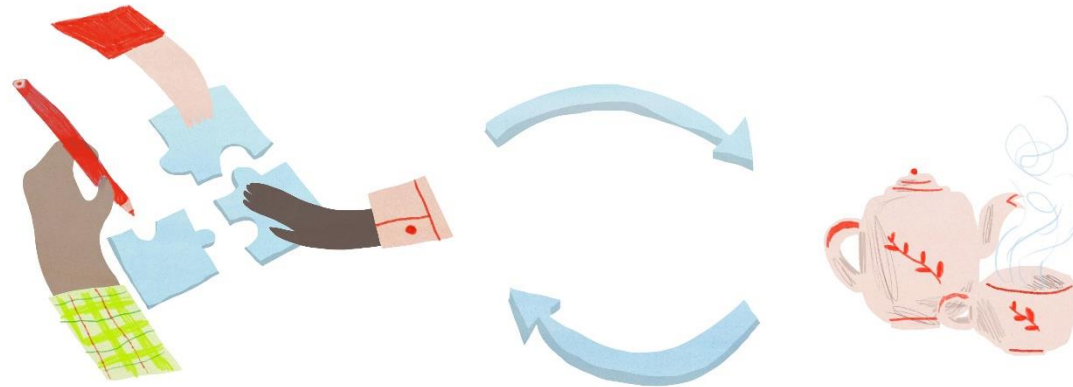
- Hoe ziet het verduurzamingsproces van bewoners er in de praktijk uit?
- Met welk type ondersteuning voelen bewoners zich echt geholpen?
- Waar ligt de balans tussen effectiviteit en efficiëntie?
- Hoe kunnen gemeenten en partners hun ondersteuningsstructuur ontwikkelen?

Onze eigen(wijze) werkwijze

Onze eigen(wijze) werkwijze:

Belangrijke rol voor praktijkervaring

**Concept-
ontwikkeling**
“Tekentafel”

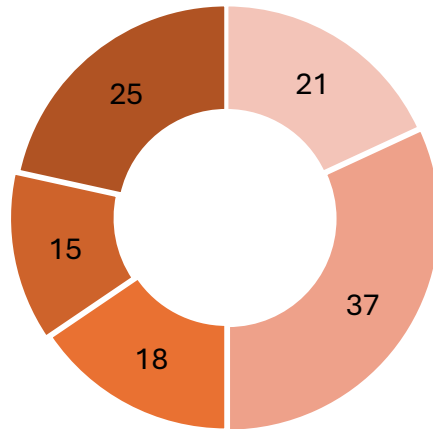
Actie in de wijk
“Keukentafel”

Onze eigen(wijze) werkwijze

Het perspectief van de bewoner staat centraal

Meer dan 1500
bewoners

- Individuele inzichtsessie
- Bewonersbijeenkomst
- Bewonerswebinar
- Buurt / straatsessie
- Diepteinterviews

Onze eigen(wijze) werkwijze

Samen leren met gemeenten en lokale partners

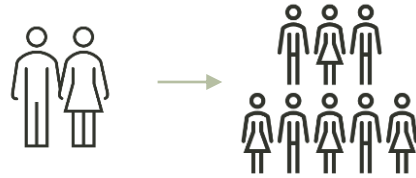

Onze eigen(wijze) werkwijze

Uitgangspunten

Start met de **behoefte** van **bewoners** en energie in de wijk en leg daarna de match met aanbod

Begin **klein** en **schaal** daarna **op**

Nail it before you scale it

Focus niet op het laaghangend fruit, maar **zoom in op dingen die lastig zijn**

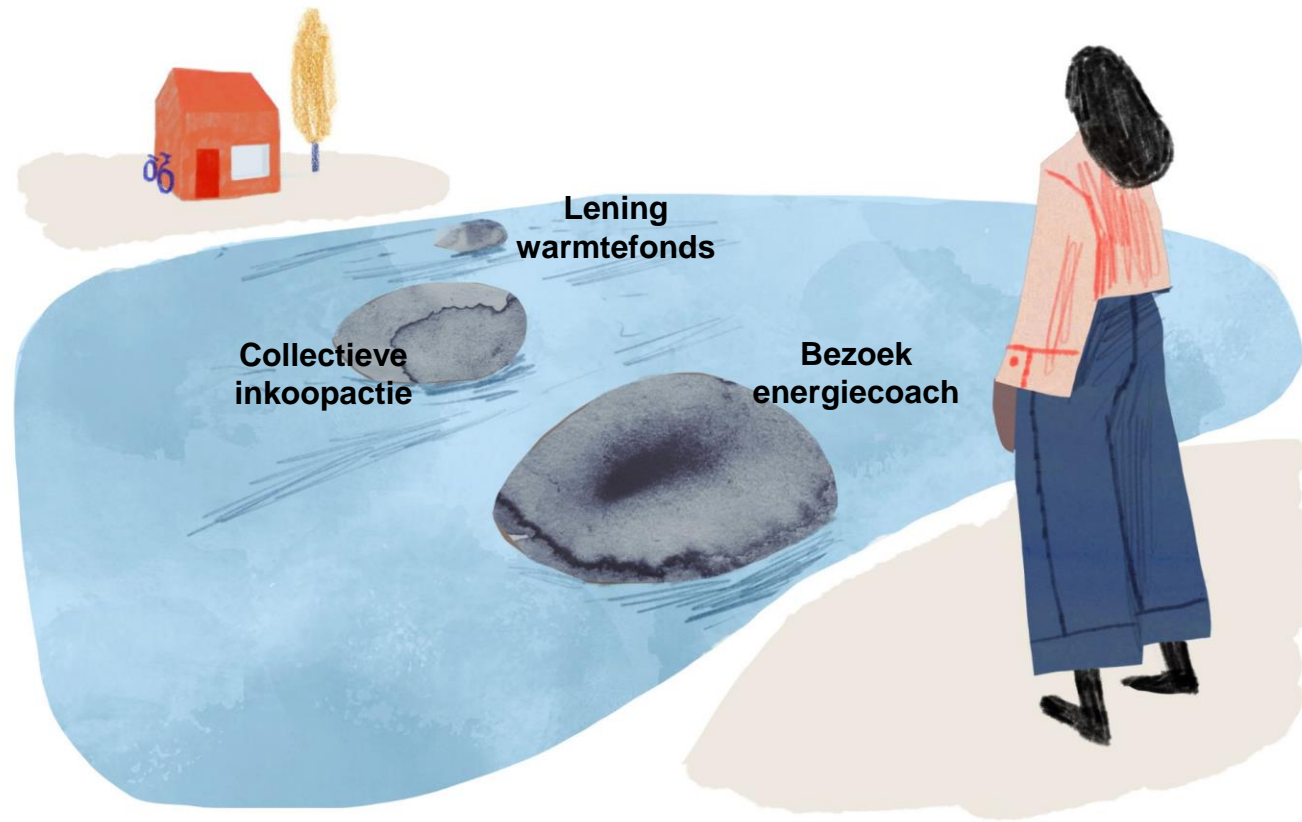

Creëer een **veilige leeromgeving**. Werk vanuit nieuwsgierigheid. Je mag fouten maken!

Welk probleem
lossen we op?

Lokale ondersteuning voor bewoners is versnipperd en niet compleet

Wij zien in deze fase van de transitie een taak voor de overheid om ondersteuning tijdens het volledige verduurzamingsproces te organiseren

Ondersteuningsstructuur

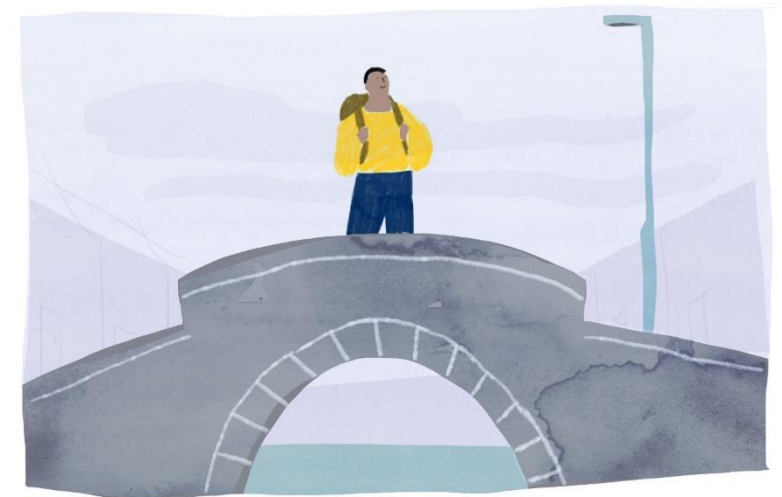
Bewoners kunnen met **elke vraag**,
in **elke fase van het verduurzamen van hun woning**,
lokaal terecht voor ondersteuning.

Het **verduurzamingsproces** van een bewoner vormt de
basis van de ondersteuningsstructuur.

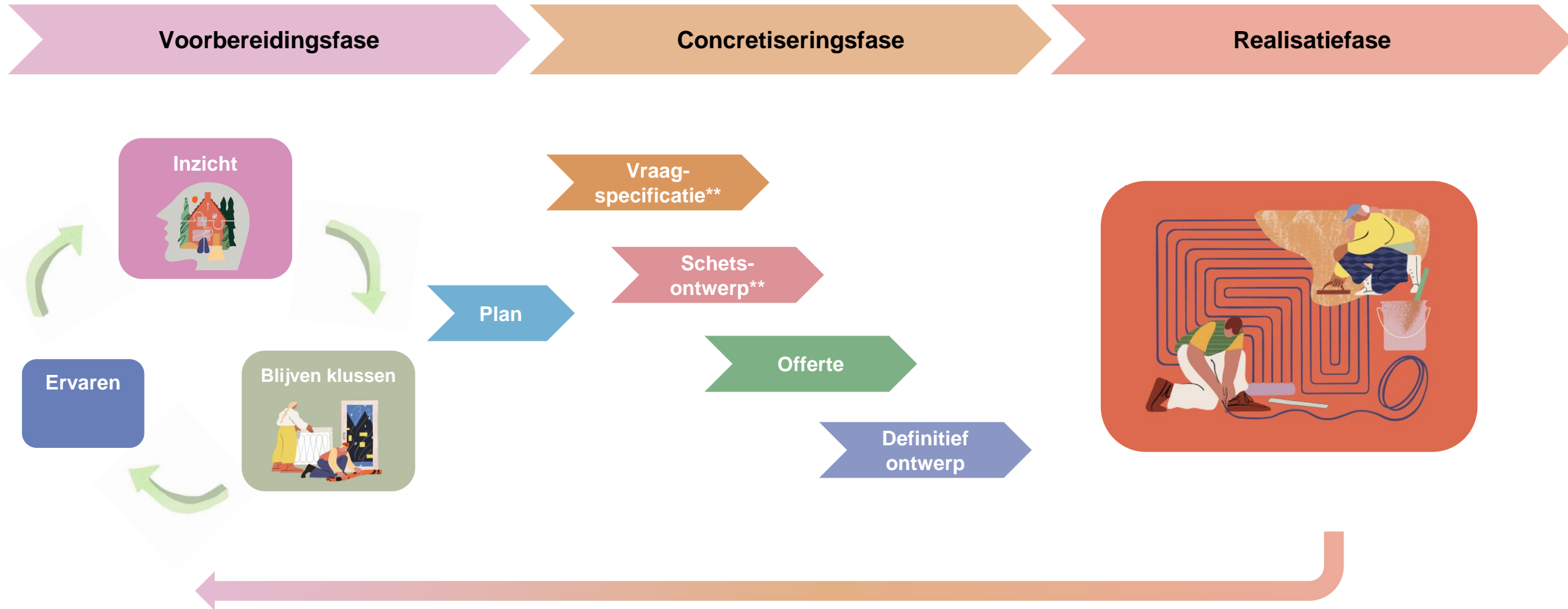
Elke lokale ondersteuningsstructuur is anders

Elke gemeente heeft een **andere brug** nodig, afhankelijk van bewonersbehoeften, al aanwezige ondersteuningspartijen en lokale context

Maar in elke structuur staat het verduurzamingsproces van een bewoner centraal

Het verduurzamingsproces van een bewoner*

*Financiering wordt niet als aparte stap benoemd, maar zit ingebed in elke fase
**Deze fase is niet voor elke maatregel van toepassing

Een effectieve en efficiënte ondersteuningsstructuur

Grote
groep

Kleine
groep

Individu

Inzicht

Blijven klussen

Plan

Vraag-
specificatie

Schetsontwerp

Offerte

Definitief
ontwerp

Realisatie

Een effectieve en efficiënte ondersteuningsstructuur

Grote groep

Webinars

De hele wijk inzicht in veelvoorkomende (technische) verduurzamings-maatregelen en uitdagingen

Kleine groep

Ontwerpgroep Samen met een groep bewoners oplossing ontwerpen voor een ingewikkelde maatregel

Individu

Inzichtsessies Eén bewoner helpen met inzicht, benutten en een plan maken

Inzicht

Blijven klussen

Plan

Vraag-
specificatie

Schetsontwerp

Offerte

Definitief
ontwerp

Realisatie

Lokale uitdagingen

Ervaring Jolanda Copier - Krimpen aan den IJssel

Deelnemer trainingstraject 'ontwikkel je eigen ondersteuningsstructuur'

Jolanda Copier

Ervaring Jolanda Copier - Krimpen aan den IJssel

Uitdagingen

- Centrale rol inkoopacties, maar weinig deelnemers
- Bewoners weten energieloket niet te vinden

Leerbehoeften

- Inzicht: op welke vlakken missen we ondersteuning?
- Als team op één lijn komen over ontzorging bewoners

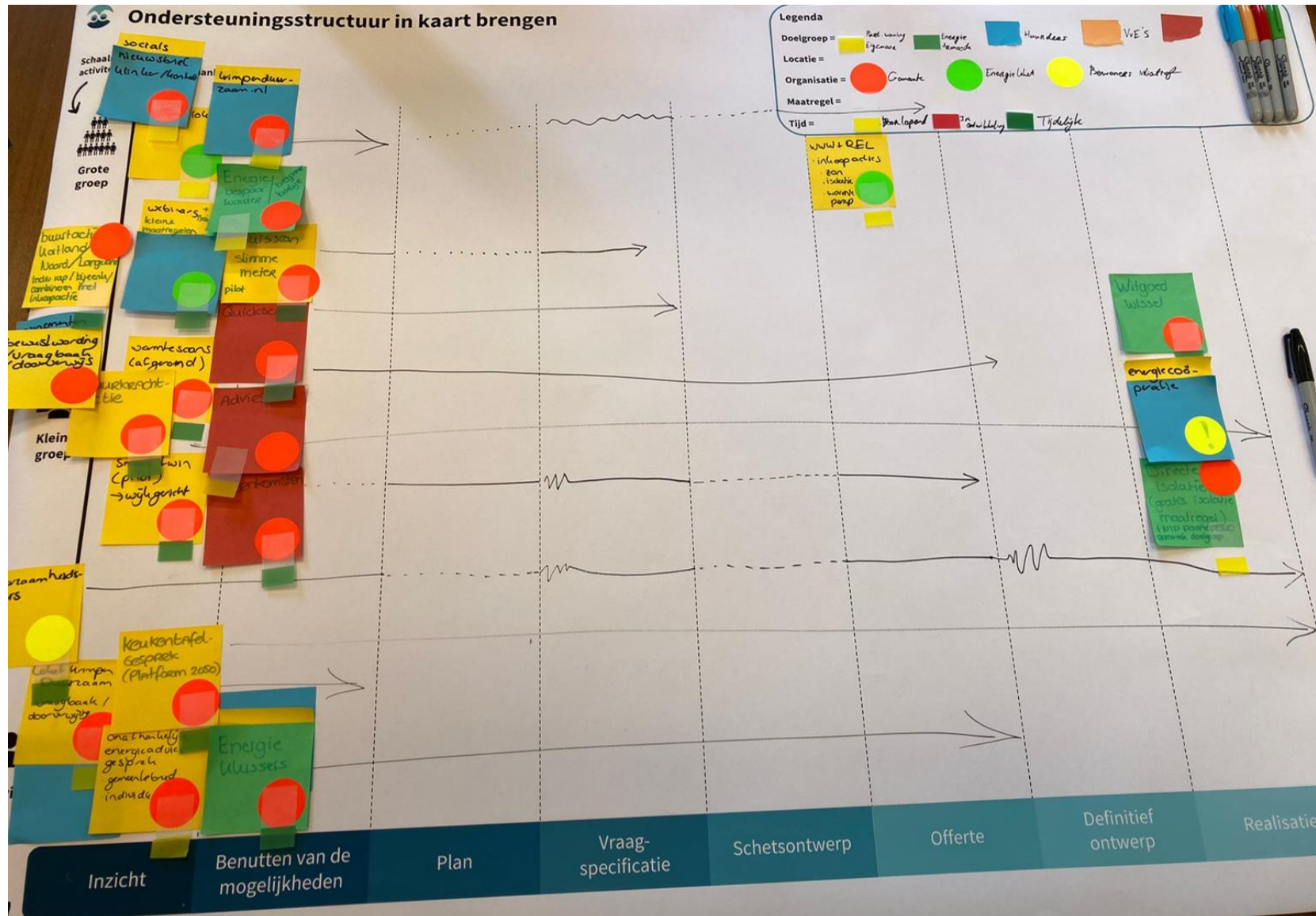

Inventariseren en evalueren in Krimpen aan den IJssel

Huidige ondersteuningsstructuur Krimpen aan den IJssel

Onze observaties lokale ondersteuningsstructuren

- Structuur Krimpen aan den IJssel is typerend
- Veel aanbod bij de eerste fase 'inzicht', daarna minder of geen ondersteuning
- Bewoners worden niet ondersteund met planmatig werken
- Individuele ondersteuning óf grote, algemene bijeenkomsten
- Lokale organisaties zijn onvoldoende op de hoogte van elkaars aanbod/diensten

De nieuwe DoeTank-website

De nieuwe DoeTank-website

- Praktijkervaring uit 3 jaar DoeTank overdraagbaar en herhaalbaar maken
- Doelgroep: gemeenten én partners die een rol spelen in lokale ondersteuningsstructuur

De nieuwe DoeTank-website

- Projecten met ambtenaren, energiecoaches, bewonersinitiatieven én bewoners
- Zorgvuldige feedback van al deze mensen en partijen
- Doel: andere gemeenten moeten hier ook mee aan de slag kunnen
- Zes gemeenten hebben deelgenomen aan het trainingstraject 'Ontwikkel je eigen ondersteuningsstructuur'

De nieuwe DoeTank-website

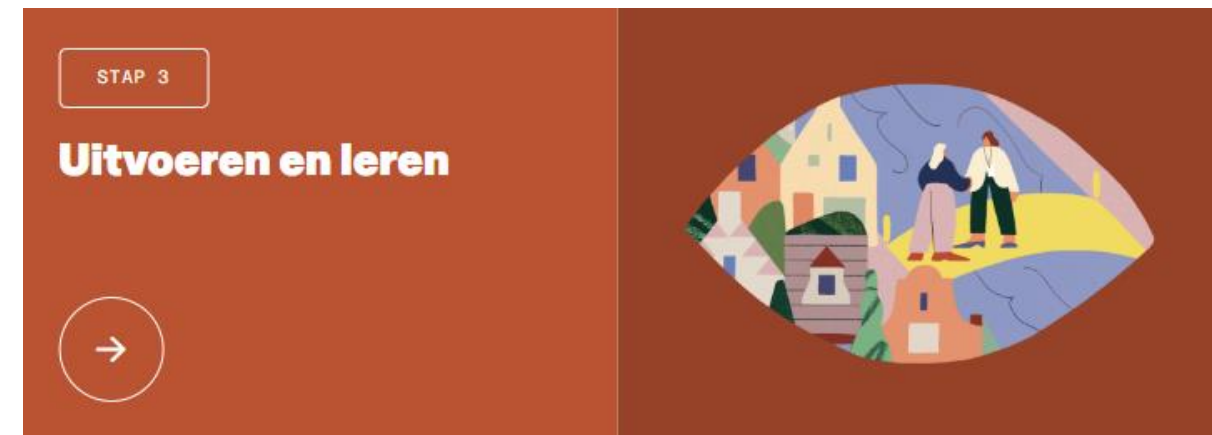
Twee dimensies:

1. Ondersteuningsstructuur ontwikkelen
2. Aan de slag met bewoners en hun woning

Ondersteuningsstructuur ontwikkelen

- **Iteratief proces** op basis van ervaringen trainingstraject
- Voor gemeentebambtenaren in de **regierol**
- Helpt je op weg met de vraag: 'Hoe kan ik bewust toewerken naar een **complete ondersteuningsstructuur**, waarin de **kennis en kwaliteiten van alle betrokken organisaties** tot hun recht komen?'

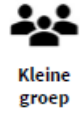

Inventariseren huidige ondersteuningsstructuur

Schaalniveau waarop je diensten aanbiedt

Grote groep

Kleine groep

Individu

Legenda

Doelgroep =

Locatie =

Organisatie =

Maatregel =

Tijd =

Inzicht

Blijven klussen

Plan

Vraag-
specificatie

Schetsontwerp

Offerte

Definitief
ontwerp

Realisatie

Het verduurzamingsproces van de bewoner

Aan de slag met bewoners en hun woning

- Aan de hand van het **verduurzamingsproces** van de bewoner
- Zien waar een **ondersteuningsstructuur** aan moet voldoen
- Tools onder elke **fase** én een webtool om een **persoonlijk overzicht** te maken
- Alle tools zo opgebouwd dat ze door **verschillende uitvoerende partijen** gebruikt kunnen worden – maar niet direct voor de bewoner

FASE 1

Inzicht

De bewoner heeft voldoende inzicht in woning en woonwensen om eigenaarschap te nemen over het verduurzamen van diens woning.

Hoe gaan we om met financieringsvraagstukken?

In elke fase van het verduurzamingsproces!

Stap 1: Doe een wijkanalyse

Doe een wijkanalyse. Krijg inzichtelijk als gemeente, hoe de gebouwtypologie en wijk in elkaar zit. Je krijgt inzicht of een ontwerptraject het juiste middel is voor de wijk.

Stap 2: Voer inzichtsessies uit

Er zijn grofweg twee verschillende situaties wat de aanleiding kan zijn voor een [inzichtsessie](#) en een ontwerptraject.

2 verschillende situaties voor aanleiding inzichtsessie voor ontwerptraject

Situatie 1: Er is al gezamenlijk (technisch) probleem geconstateerd in de wijk, waarvoor een ontwerptraject ingezet kan worden. Voer inzicht sessies uit voor extra onderzoek en inzicht. Bewoners en een technisch adviseur voeren deze opnames uit om meer inzicht te krijgen in de specifieke uitdagingen van het gedefinieerde (technische) probleem.

Situatie 2: Als gemeenteambtenaar heb je het idee dat een ontwerptraject passend kan zijn. Voer inzichtsessies uit bij verschillende gebouwtypologieën (skidak, ruimte woning, etc.) om een gezamenlijk (technisch) probleem uit te lichten, waarvoor een ontwerptraject passend kan zijn. Deze sessies zijn ook bedoeld om bewoners inzicht te geven in hun woning, buurt te leren kennen, technische vraagstukken op te halen en verduurzamingskansen te signaleren.

Leusden

Ervaring box: In de wijk Leusden zijn er drie inzicht sessies gedaan waarbij duidelijk werd dat er een gezamenlijke uitdaging was, namelijk de renovatie van het dak. De daken in deze wijk waren doorgetrokken tot aan de vloer van de eerste verdieping, waardoor ze 'skidaken' werden genoemd, zie foto. Er was bij verschillende bewoners al een vermoeden dat het dak gerenoveerd moest worden, en dit werd tijdens de inzichtsessie bekrachtigd door de technisch specialist.

Stap 3: Organiseer een bewonerswebinar

Om bewoners in de wijk met een vergelijkbaar woningtype te informeren over het resultaat van de inzichtsessies (van stap 1), kan er een webinar georganiseerd worden voor bewoners. Op deze manier kan je de informatie van de inzichtsessies beschikbaar maken voor de hele wijk, en op die manier opschalen.

Stap 4: Start ontwerptraject met een bewonersavond – Dakdaten

Als er zich een groep bewoners heeft gevormd die mee willen doen in het ontwerptraject is het verstandig om een bewonersavond te organiseren als start. Het doel van deze avond is om:

Stap 5: Houd een ontwerpssessie met bewoners

Na de bewonersavond is de eerstvolgende stap het organiseren van een ontwerpssessie. Hierin presenteert het ontwerpteam verschillende mogelijkheden voor het (technische) probleem. Bewoners kunnen dan, op basis van hun eigen wensen (kleur, materiaal, uitbouw, etc.), een voorkeur aangeven voor de verschillende elementen, wat de basis is voor het programma van wensen.

Toolbox voor eigen gebruik

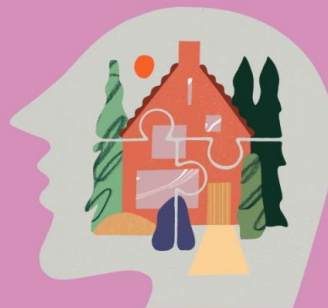
- Procesbeschrijvingen, templates en kennisdocumenten, aangevuld met praktijkverhalen
- Lokale partners spelen een onmisbare rol in het tot uitvoering brengen van de aangeboden ondersteuning
- Hup! **Van tekentafel naar keukentafel**

Even samenvatten

Gemeenten hebben de taak
om **een lokale
ondersteuningsstructuur** te
ontwikkelen die effectief,
efficiënt en samenhangend is

Stel het **bewonersperspectief**
centraal en ga samen met
bewoners op ontdekkingsreis

Ga in de **praktijk aan de slag**,
de website helpt je op weg

Q&A

Tot slot

1

Ga naar onze website om te ontdekken hoe je zelf aan de slag kunt

<https://doetankontzorging.nl/>

2

Webinar 'Moeilijke Maatregelen'
13 juni 16:00-17:00

Via de nieuwsbrief sturen wij de
aanmeldlink.

3

Op de hoogte blijven?
Schrijf je in voor onze
nieuwsbrief!

Als er één ding is dat je moet onthouden van dit webinar:

Zet die eerste stap! Breng je lokale ondersteuningsstructuur in kaart en betrek lokale partners.

